

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 151
din 17.03.2009**

Dosar nr.: 693/2008

Petiția nr.: 13033 din 09.10.2008

Petent: P T R

Reclamat: M C M

Obiect: acte de hărțuire și indiferență la locul de muncă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. P T R

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. M C M

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenta invocă săvârșirea împotriva sa a unor fapte de hărțuire, „indiferența în plan profesional” a reclamatei față de activitatea sa, neaprobarea participării la cursuri de perfecționare, acordarea unor stimulente financiare necorespunzătoare..

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 13033 din 09.10.2008, petenta arată că este victimă a violenței în familie, lucru care nu i-a afectat activitatea profesională, însă reclamata nu a arătat înțelegere și sprijin față de situația sa. Din contră, petenta susține că a fost hărțuită la locul de muncă de către aceasta.

3.2. Petenta susține că reclamata a avut o atitudine discriminatorie prin indiferența raportată la activitatea sa profesională, nu i-a aprobat participarea la cursurile de perfecționare, prevăzute de lege, și a sancționat-o pecuniar prin acordarea diferențiată a stimulentele financiare, comparativ cu alți colegi de serviciu.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare sesizării înregistrate sub nr. 13033 din 09.10.2008, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul plângerii, reclamatei. Prin adresa cu nr. 14471 din 13.11.2008 a fost solicitat punctul de vedere al Președintei Agenției Naționale pentru Protecția Familiei, d-na. M C M . Prin adresa înregistrată cu nr. 16272 din 23.12.2008 reclamata a comunicat punctul său de vedere

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresa nr. 482 din 13.01.2009 a fost citată petenta. Odată cu citația a fost comunicat petentei punctul de vedere formulat de către reclamată. Prin adresa nr. 483 din 13.01.2009 a fost citată reclamata, d-na. M C M . Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 10.02.2009.

4.4. La termen s-au prezentat petenta, care și-a susținut petiția, astfel cum a fost formulată, precum și reclamata care și-a susținut punctul de vedere transmis în scris.

4.5. Prin adresa cu nr. 2089 din 18.02.2009, petenta a depus concluzii scrise iar prin adresa înregistrată cu nr. 2026 din 17.02.2009 reclamata a comunicat concluzii scrise.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Prin plângerea inițială și completările ulterioare petenta arată că este consilier principal în cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Familiei. Aceasta susține că la scurt timp de la angajare a informat-o pe reclamată despre situația sa familială și anume că este victimă a violentei în familie.

5.1.2. Petenta susține că atitudinea discriminatorie a reclamatei în plan profesional s-a agravat din momentul în care i-a solicitat acesteia să aprobe plecarea la cursuri de perfecționare așa cum prevede statutul funcționarului public. În urma solicitării sale, reclamata i-a răspuns petentei că a aflat întâmplător de la dl. C G , superiorul ierarhic al petentei, că a elaborat un material împreună cu acesta și dorește să îl pună la dispoziție.

Petenta arată că și ea și superiorul ierarhic au dat notă explicativă cu răspuns negativ.

5.1.3. Petenta susține că nu a primit niciun răspuns referitor la aprobarea plecării la cursurile de perfecționare, și prin urmare a înaintat cererea de concediu pentru perioada 11.07-31.07.2008, perioadă în care copiii săi se aflau în vacanță școlară. Se arată că cererea de concediu i-a fost refuzată cu argumentul următor: *se va analiza oportunitatea acordării C.O. în perioada următoare după analizarea materialelor înaintate urmare a solicitărilor formulate în scris în ultima perioadă.*

5.1.4. Petenta arată că în perioada 04.07. – 11.07. a fost asaltată cu note explicative al căror conținut cuprindeau activitatea sa din luna ianuarie până în iulie, și cărora le-a dat răspuns. În dimineața zilei de 11.07.2008, la ora 8.30 d-na Președinte a intrat în biroul petentei ca să vadă punctualitatea personalului din departament iar aceasta a răspuns la salut cu spatele deoarece aranja transperantele la geamuri. Petenta susține că a fost de ajuns pentru ca reclamata să înceapă să țipe și să o acuze că este lipsită de respect. La ora 9.45 a venit colega petentei de la departamentul de Resurse umane din Agenție cu o altă notă explicativă, solicitându-i-se o serie de documente realizate în trecut, termenul de îndeplinire fiind practic imediat, adică ora 10.00.

5.1.5. Petenta susține că a refuzat nota de serviciu deoarece i se părea imposibil să o îndeplinească în termen imediat. Gestul a costat-o foarte scump pentru că la ora 10.15., reclamata a organizat o ședință cu tot personalul contractual și funcționarii publici din Agenție, pentru a o judeca sau a îi avea pe colegi ca martori. Petenta susține că, procesului verbal evidențiază modul neprofesionist și abuziv de care a avut parte în cadrul ședinței și că i-au fost aduse grave prejudicii morale din partea unei kolege. În acest sens, petenta susține că reclamata, d-na M , nu a sancționat intervenția kolegei, și implicit se subînțelege acordul tacit la ceea ce a afirmat aceasta.

5.1.6. Totodată, petenta susține că sancțiunile reclamatei sunt și la nivel financiar acordându-i stimulente și prime a căror valoare este foarte mică uneori chiar batjocoritoare.

5.1.7. Astfel, petenta arată că din deciziile reclamatei, prin care trasează sarcini de lucru angajaților, rezultă modul pătător în care lucrează cu personalul Agenției, unora dându-le sarcini multe de îndeplinit, pentru a justifica pe care aceștia îi primesc, le înlesnește plecări la cursuri de perfecționare sau reprezentă Agenția la întâlniri.

Sușinerile reclamatei, M C M

5.2.1. Reclamata arată că preocupată fiind de respectul ce trebuie acordat fiecărui angajat și de a ține cont și așteptările legitime ale colegilor, prin toată atitudinea sa față de petentă a manifestat compasiune și înțelegere pentru situația în care se află.

5.2.2. Susține că la puțin timp de la angajare, petenta a făcut cunoscute problemele familiale pe care le avea, tuturor colegilor din Agenție, în speță victimă a violenței în familie, urmărind să obțină prin aceasta un statut privilegiat

și confort special la serviciu. Ca atare, atât reclamata cât și colegii din Agenție, prin atitudinea lor, au căutat să o ajute și să-i creeze un mediu lipsit de orice formă de constrângere sau presiune pentru a putea depăși problemele familiale pe care petenta e avea.

5.2.3. Având în vedere că ambianța de lucru, mai ales în cazul petentei, trebuia să se bazeze pe respectul reciproc, pe spiritul de echipă și dialogul permanent, ținând cont de de problemele pe care le avea, de studiile absolvite, de atribuțiile din fișa postului, a lăsat la latitudinea superiorului ierarhic, directorul Direcției Programe și Coordonare, domnul G , să-i traseze acele sarcini de serviciu care, într-un climat de lucru normal, în care fiecare este încurajat și recunoscut pentru eforturile sale, să-i permită o dezvoltare profesională armonioasă. Dar, când a constatat incapacitatea superiorului ierarhic de a îndruma, coordona și trasa sarcini clare, concrete subordonaților și felul dezordonat, fără continuitate și corectitudine, în care își îndeplinește sarcinile de serviciu, a solicitat angajaților Direcției Programe și Coordonare, deci și petentei, lucrările pe care le-au elaborat sau la care au colaborat, pentru o informare și o evaluare corectă asupra activității direcției.

5.2.4. Reclamata arată că în urma unei discuții cu domnul G , în cursul lunii mai 2008, a aflat de existența unor materiale întocmite în cadrul DPC și trimise extern spre avizare, de care nu avea cunoștință și care puteau avea implicații deosebit de importante asupra imaginii ANPF. În acest sens, se arată că reclamata a solicitat, verbal, directorului DPC să-i pună la dispoziție lucrarea în discuție. Deoarece acesta nu a răspuns solicitării, s-a revenit prin Nota de serviciu nr. 35 din 30.06.2008. Prin răspunsul la această notă de serviciu directorul DPC comunică următoarele : “este vorba de un fascicul cu un text aflat în fază de proiect, care are doi autori, dânsul și doamna T P ”, și reprezintă o inițiativă care poate constitui “baza unui manual fascicular de asistență a gresorilor familiali”. Mai precizează că nu a fost transmis extern spre avizare și nu s-a realizat în timpul orelor de serviciu. De asemenea, în iulie 2007, *i-a trasat ca sarcină de serviciu doamnei P să contribuie la realizarea unui Îndrumător de servicii sociale specializate pentru agresorii familiali*, aspecte pe care, spune dânsul, i le-a comunicat reprezentatului Agenției în scris la vremea aceea. La solicitarea de a-i comunica adresa prin care i-au fost comunicate cele de mai sus, Președintei Agenției susține că nu a primit niciun răspuns.

5.2.5. Reclamata susține că i-a solicitat petentei, în mai multe rânduri, să-i pună la dispoziție materialul la care a lucrat cu superiorul ierarhic, însă aceasta a refuzat, indemnând-o să se adreseze șefului său. La insistențele reclamatei, petenta a răspuns că se supune doar șefului ierarhic, adică domnului G . Ca atare, în aceste condiții, având în vedere art. 24 lit.d), e), f), art. 27, art.44 alin (1) și (2) din Regulamentul de ordine interioară al Agenției, dispozițiile Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, precum și dispozițiile Legii 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, putea să-i aplice petentei sancțiunea disciplinară “mustrarea scrisă”. Dar, gândindu-se la situația sa familial, reclamata arată că a manifestat, încă o dată, toleranța și nu s-a dispus sancționarea disciplinara.

5.2.6. Referitor la faptul că petenta nu a beneficiat de aprobarea de a participa la cursurile de perfecționare a funcționarului public, care aveau loc în luna august 2008 la Costinești, reclamata arată că aceste cursuri se desfășurau în perioada de selecție a *Proiectelor din cadrul Programului de Interes Național privind combaterea violenței în familie*, iar petenta făcea parte din comisia de selecție. După încheierea selecției doamna Preda nu a mai revenit cu o solicitare pentru a urma un curs de perfecționare.

5.2.7. Cât privește sancționarea sub aspect financiar, reclamata arată că acordarea diferențiată a stimulentei se acordă potrivit criteriilor stabilite prin Ordinul nr. 523 din 16.06.2007 al Ministrului muncii, familiei și egalității de șanse. Potrivit prevederilor mai sus menționate conducătorul instituției, ținând cont de activitatea desfășurată de către fiecare salariat în parte, acordă stimulente financiare în quantum diferențiat. Faptul că unor salariați li se poate acorda un coeficient diminuat, nu reprezintă o sancțiune financiară și nici discriminare ci reflectă complexitatea lucrărilor realizate, precum și calitatea și volumul muncii prestate potrivit cerințelor și nevoilor instituției. În acest sens, se arată că petenta, din rapoartele de activitate predate, a desfășurat o activitate redusă, rapoartele de activitate prezentate fiind întocmite la un mod general și evaziv.

5.2.8. Reclamata susține că în baza art. 2 din O.G. 137/2000, republicată, în cazul sesizării în speță nu sunt prezente elemente de fapt care să conducă la prezumția existenței unei discriminări, directe sau indirecte, bazate pe criteriile de excludere, restricție sau prefeință așa cum sunt enumerate în actul normativ arătat. În cazul prezentat ne aflăm cel mult într-un conflict de muncă datorat nerespectării sau încălcării unor articole din Legea nr. 188/1999, republicată, și Legea nr. 7/2007.

5.2.9. Prin urmare, reclamata solicită CNCD să constate că această sesizare încalcă în primul rând principiul de drept potrivit căruia "nimănuui nu îi este îngăduit să se prevaleze de propria incorectitudine pentru a obține protecția unui drept", să constate că nu i s-a aplicat un tratament degradant pe criteriile enumerate în O.G. 137/2000, republicată, că a promovat o atitudine pozitivă în cazul petentei, că nu i-a atins demnitatea nici ca persoană de sex feminin nici ca funcționar public, precum și faptul că nu a fost dezavantajată față de alte persoane.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiul director reține că în opinia petentei aspectele discriminatorii invocate în cauză vizează existența unei situații de hărțuire relativ la comportamentul reclamatei, manifestat prin atitudinea de indiferență raportată la activitatea sa profesională, neaprobarea participării la cursurile de perfecționare, respectiv sancționarea prin acordarea diferențiată a stimulentei financiare.

6.2. Coroborând aspectele de mai sus, astfel cum sunt expuse în obiectul sesizării, Colegiul Director se raportează la prevederile art. 2 alin. 5 din O.G. nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Potrivit art. 2 alin.5 "Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament

pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”.

6.3. Hărțuirea reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

6.4. În acest sens, reținem că în materia legislației nediscriminare, astfel cum este transpus aquis-ul communautaire, pentru a ne găsi în situația unei fapte de hărțuire este necesară întrunirea cumulativă a elementelor constitutive acesteia. Astfel, fapta de hartuire se circumstantiază într-un comportament care poate îmbraca diferite forme. Formularea textului cuprinde sintagma „orice comportament”. Astfel, sintagma „orice comportament” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, și care pot să varieze de la caz la caz, circumscrise sub forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, gesturi, acte sau fapte etc.

6.5. Mobilul sau cauza comportamentului este determinat de un criteriu inerent, care este în mod expres prevăzut de legiuitor, într-o listă neexhaustivă, având în vedere că textul de lege prezintă într-o enumerare cu caracter determinat criteriul de „rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant”. Caracterul neexhaustiv este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese. Sintagma „sau orice alt criteriu”, practic oferă posibilitatea reținerii oricărui alt element nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea formei de discriminare denumită ca hărțuire.

6.6. Manifestarea comportamentului pe baza oricăruia dintre criteriile prevăzute de lege „duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. Acest element constitutiv al hărțuirii, permite reținerea acelor comportamente care, chiar dacă nu au fost săvârșite cu intenție, produc efectul de realizare al unui cadru definit ca „intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. Acest aspect este cu atât mai evident cu cât însăși Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, definește hărțuirea în art. 2 alin.3 ca „un comportament nedorit pe bază de etnie sau rasă care are ca scop sau ca efect violarea demnității unei persoane și crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensiv.”

6.7. Față de aceste considerente, coroborat petiției și materialului aflat la dosar, Colegiul Director reține că în cauză se invocă aspecte corelative unei

situații critice declanșate ca urmare a faptului că petenta a solicitat aprobarea pentru a participa la cursuri de perfecționare. În acest context, reclamata a aflat că petenta a elaborat un material împreună cu superiorul ierarhic însă urmare solicitării nu a fost pus la dispoziția reclamatei. Ulterior, petenta a depus o cerere pentru concediu de odihnă însă a fost refuzată prin răspunsul „se va analiza oportunitatea în perioada următoare”, petenta considerând că inclusiv la nivel financiar a suferit consecințe prin acordarea unor stimulente financiare foarte mici sau batjocoritoare. (vezi infra parag. 5.1.1.-5.1.6.)

6.8. Colegiul Director, în analiza aspectelor de fapt deduse soluționării, din perspectiva incidenței prevederilor art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată, reține că petenta invocă faptul că este victimă a violenței în familie. Pe de altă parte, din însăși susținerile petentei rezultă faptul că alegațiile imputate (crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant prin refuzul aprobării cursurilor de perfecționare, acordarea stimulentei financiare, indiferență etc.) au ca izvor discuția avută cu reclamata în urma căreia s-a solicitat punerea la dispoziție a unui material redactat de petentă împreună cu șeful ierarhic superior „Îndrumar de servicii sociale pentru agresorii familiali”, solicitare refuzată de ambii funcționari. Colegiul observă că părțile nu contestă realizarea materialului în speță, susținerile contradictorii fiind corelative îndeplinirii atribuțiilor de serviciu în calitate de funcționar și autor al materialului, respectiv informării reclamatei în calitate de conducător al instituției. Astfel, Colegiul reține că petenta este co-autor al materialului în speță dar că a refuzat să îl pună la dispoziția reclamatei, iar reclamata arată că atât verbal cât și în scris a solicitat punerea la dispoziție a înscrisului în cauză având în vedere natura și conținutul acestuia strâns legat de activitățile instituției.

6.9. Pe de altă parte, Colegiul observă că susținerile părților vizează sine qua non aspecte corelative îndeplinirii respectiv neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu în calitatea pe care o dețin, aceea de funcționar public respectiv de conducător al instituției publice. Or, Colegiul este de opinie că dincolo de situația în care s-ar analiza aspectele imputate pornind de la prezumția ipotetică, că în speță, acestea ar putea fi reținute drept comportament, în sensul art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată, ipso facto, aceste împrejurări nu pot fi considerate în raport de cauzalitate cu unul din criteriile enumerate de art. 2 alin.5. Cu atât mai mult, aspectele imputate nu pot fi reținute ca un criteriu care se materializează în determinarea faptei de discriminare (hărțuire), și care ar putea fi reținut drept „orice alt criteriu”, deoarece nerespectarea atribuțiilor de serviciu, îndeplinirea defectuoasă, neglijența în exercitarea atribuțiilor de serviciu, depășirea competențelor, neîndeplinirea atribuțiilor sau refuzul de a îndeplini un anumit act, pot îmbraca în mod singular și individualizat forma unei fapte prevăzute și sancționate de lege distinct, și atrage răspunderea juridică, după caz.

6.10 Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției, și prevederile art.2 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind hărțuirea.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. nu pot fi reținute aspecte care intră sub incidența art.2 alin.5 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. clasarea dosarului;

3. se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. o copie a hotărârii se va transmite părților: P

T R

; M

C M

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

IONIȚĂ Gheorghe – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

Data redactării 03.04.2009

Red. G.D., tehored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

